

Aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut

Inatsisaattut siunnersuut

(Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

pillugu

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu

Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip aappassaanneernerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Andreas Uldum, Demokratit, Siulittaasup tullia

Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit, sinniisussaq

Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit

Ruth Heilmann, Siumut

Aleqa Hammond, Siumut

UKA 2011-mi ulloq 27. september siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Aningaasanoorutit ilaat pillugit Kalaallit Nunaannut inatsimmik L 223, 22. marts 2011-meersumik Folketingip akuersissutiginninneranut atatillugu inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq. Kalaallit Nunaanni aningaasanoorutitut Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsimanngitsunit malittarisassat nutaat tamakkiisut inatsisip atuutilersippaa. Tassani ilaatigut pineqarput eqquiniaasitsinerit, eqqoriaasitsinerit internetsikkullu aningaasanoorfiit. Inatsit annertuutigut danskit maleruagassaannut assinguvoq, taamaattumillu taassuma kingunerisaanik eqquiniaasitsinernik internetsikkullu aningaasanoorfinnik ingerlatsineq tamakkiisuunngikkaluamik allanut ammaanneqarpoq. Inatsimmi siuliani taaneqartumi § 35 inatsisissatut siunnersuutikkut atuutilersinneqarpoq.

Tamatuma kingunerisaanik tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarnermut allanngortinneqassaaq. Aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarnermi inatsisitigut tunngaviup erseqqissarneqarnissaanik kissaateqarneq siunnersuummut tunngaviuvoq.

Siunnersuutikkutaaq kissaatigineqarpoq aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassinermut atatillugu tapiiffigineqarsinnaasut, tapeeriaatsit, tapiinermi piumasaqaatit atugassarititaasullu pillugit killigititanik erseqqissaanissaq.

Tapiissutinik qinnuteqartarneq pillugu maleruagassanik assigiinnik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut periarfissaqalernissaat inatsisissatut siunnersuutikkut qulakkeerneqassaaq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerlugu suliarineqarnera

Inuit Ataqtigiit aamma Kattusseqatigiit Partiiat

Annertunerusumik oqaaseqaatitaqartinnagu Inuit Ataqtigiit aamma Kattusseqatigiit Partiiata siunnersuut tamakkiisumik taperserpaat.

Siumut

Siumut inatsisissatut siunnersuut taperserpaat, kisianni inatsisissatut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2-imi oqaaseqatigiinni paatsuunganartitaqarlutik.

Demokraatit

Demokraatit isumaqarput, ersarissunik paasiuminartunillu malittarisassaqaqtariaqartoq, nalunaarutigalugu Naalakkersuisut Nalunaarummik suliaqarnissaat.

Atassut

Aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaattut siunnersuummut annertunerusumik oqaaseqaateqarnatik ATASSUTIP siunnersuut taperserpaat.

Inersuarmit oqallinneq

Immikkoortumut pineqartumut Naalakkersuisoq oqaaseqareermat, inersuarmit Siumut oqaaseqartartuanit apeqqutigineqarpoq annertunerusumik paasisaqarfiginiarlugu manna:

Sooq oqaaseqaatini imm. 2-imi (qup 2-imi) inatsisissatut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini imatut allassimasoqarnersoq.

”Tamatumaa Kalaallit Nunaannut aningaasatigut sunniuteqarnissaa pinngitsoorniarlugu Inatsisissatut siunnersuutikkut anguniarneqarpoq aningaasanik Kalaallit Nunaannut agguagassiisarnerup siunissami aningaasanoorutinit aalajangersimasunit isertitaasussanit avissaartinneqalernissaa, tassa maleruagassat atuuttut malillugit aningaasat kingullerpaamik tunniunneqartut annertoqqataannik aningaasanut inatsimmi immikkoortitsinikkut. Ukiumut naatsorsuuteqarfiusumut 2010-mut Kalaallit Nunaanni pinnguaatinit sinneqartoorutaasut 29,5 mio.kr. missaanniipput. L 223, 22. marts 2011-meersoq Aningaasanoorutit ilaat pillugit Kalaallit Nunaannut Inatsit aqutigalugu taamaalilluni qularnaarneqassaaq aningaasat taakku 2010-mi ukiunilu tulliuttuni tunniunneqartarnissaat. Danske Spil-ip Kalaallit Nunaanni aningaasanoorutitigut isertitaanit sinneqartoorutit ilanngarneqaratik danskit naalagaaffiata karsianut nakkartassapput.”

Oqaaseqartup paasinninnera malillugu aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit qanoq annertutigisumik Kalaallit Nunaata pissarsisarnissaa inatsisissatut siunnersuummi pineqanngilaq, pineqarlunili aningaasanik agguaassisarneq. Taamaattumillu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini Naalakkersuisut taassuminnga ilanngussisimanerat oqaaseqartup tupigusuutigaa.

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq naggataarutaasunik oqaaseqarnermi Siumullu oqaaseqartuata apeqqutaanut akissuteqarnermini oqarpoq siunissami aningaasat 99 mio. kr.-it agguanneqartassasut. Tamatumaa kinguneranik Siumup oqaaseqartuata aammaarluni naqqiutigaa nassuiaatini siuliani taaneqartuni aningaasat oqaatigineqartut eqqortut tassaasut 29,5 mio. kr.-it.

Apeqqut siuliani taaneqartoq naqqiinerlu tunngavigalugit Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisup neriorsuutigaa Siumup oqaaseqartuanut pineqartoq pillugu allakkatigut akissuteqassalluni.

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissuteqarnissamut sapaatip akunneri tallimat sinnilaarlugit piffissaliisoqarpoq, taannalu 27. juni 2011-mi qaangiuppoq. Tusarniaanermut killissaritinneqartup qaangiunnerani peqatigiiffiit, kattuffiit suliffeqarfiillu 30-it tusarniaanermik nassiussiffigineqarsimasut ilaannit arfineq pingasunit akissutit tiguneqarput.

Tusarniaanermi killissaritinneqartoq aasaanerani sulinngiffeqarnerup nalaaniinnera tusarniaaffigineqartut amerlanerit akissuteqanngitsoorneranut pissutaasinnaavoq.

Kattuffimmit ataatsimit peqatigiiffimmillu ataatsimit allannguutissatut siunnersuutigineqartut ilanngunneqarnissaasa Naalakkersuisunit kissaatigineqarsimannginnera pillugu ataatsimiititaliaq annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngilaq. Tamatumani tunngaviuvoq pissutsit immikkut ittut, assersuutigalugu "Avalak"-ip § 3, imm. 3-mi immikkut taaneqarsimanera, pillugit tunngavilersuutit piviusut tusarniaaneq pillugu Naalakkersuisut allakkiaanni ilanngunneqarsimanerat. Kiisalu § 1-mi %-lersuineq aalajangersimasunik sulialinnut qaffanneqassasoq kissaatigineqarsimavoq, taamaalilluni aningaasanik agguaassisarneq naligiinnerusumik pisinnaaqqullugu. Naalakkersuisuusimasut procentinngorlugu agguaassisarneq pillugu 1. juli 1998-mi aalajangersagaannik aalajangiusimanninnissamik kissaateqarneq tunngavilersuutigalugu Naalakkersuisut tamanna itigartippaat. Procentinngorlugu agguaassisarneq tamanna Inatsisartut inatsisaanniit nr. 13-imit, 11. november 2000-imeersumit ingerlateqqitaavoq. Taamanikkut Inatsisartut tipsernermik lottornermillu iluanaarutininik agguaassisarneq pillugu inatsisissaattut siunnersuutip 15. august 2000 UKA 2000/28-ip suliarineqarnerani aamma ataatsimiititaliap UKA00/28-mut isumaliutissiissutaani procentinik agguaasarneq imatut tunngavilersorneqarsimavoq.

"Inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq timersornermut immikkoortitat tamarmiusut tipsernermit lottornermillu iluanaarutit 59,1 %-erigaat. Siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq 1998-imi 1. julip siornanut sanilliullugu tamanna qaffariarnerusoq, tamannami sioqqullugu timersornermut immikkoortitat tamarmiusut tipsernermit lottornermillu iluanaarutit 40,7 %-iinnarisimavaat. Ilangullugu oqaatigineqarpoq qaffaanermut pingaarnertut pissutaasoq tassaammat immikkoortitanit taakkuninnga timersortartut innarluutillit utoqqaallu pissarsitinneqarnissaat aamma qulakkeerneqartussaammat, soorluttaaq piukkunnaatillittut pikkorinnertullu timersortartunut agguaanneqartartut, ilaatigut angallannermut aningaasartuutit annertungaatsiarnerat pissutigalugu, qaffanneqarsimasut. Ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq innarluutillit utoqqaallu timersornerata, taamatullu piukkunnaatillit pikkorinnerillu timersornerat immikkoortitanit pissarsitinneqarnissaasa inatsisissatut siunnersuutikkut qulakkeerneqarnerat.

Timersornerup tungaatigut allatigullumi nunarsuup sinneranut saakkiartuaarneq nunatsinnut sinniisuullutik angalasut angalanermut il.il. aningaasartuutaasa annertunerulernerannik kinguneqarpoq. Taamaattorli Naalakkersuisut agguaassinissamut siunnersuutaat imaattoq ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq; 1) 50 %-it timersornernut tamanit peqataaffigineqarsinnaasunut, innarluutillit utoqqaallu timersornerat ilanngullugu, 2) 9,1 %-it piukkunnaatillit pikkorinnerillu timersornerinut, 3) 13,6 %-it meeqqat inuusuttullu pillugit siunertanut aamma 4) 27,3 %-it tamanut iluaqutaasumik siunertanut allanut, taakkunani ilaallutik kulturimut tunngasut, innuttaasunik qaammaraneq, nappaatinik akiuiniarneq pinaveersaartitsinerlu, inooqatigiinnermut tunngasunik siunertat, asimiititsinissamik siunertat aammalu tamanut iluaqutaasussamik ilisimatusarnerit.”

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Annertunerusumik oqaaseqaateqarfiginagu ataatsimiititaliap taamatut isikkoqartillugu akuersissutigineqarnissaa inassutigaat.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Inatsisissatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarput. Tassani allassimavoq siunnersuut allaffissornikkut aningaasatigulluunniit pisortanut kinguneqassanngitsoq. Taamatullu inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiortunut allanut allaffissornikkut aningaasatigulluunniit kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut
Akuersissutigineqassasoq inassutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap
siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Andreas Uldum
Siulittaasup tullia

Harald Bianco,
sinniisussa

Hans Aronsen

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond